

Dr. Ibrahim Abouleish fra SEKEM i Egypt besøkte Norge og holdt hovedtalen under Oslo Business for Peace Award 14. mai 2013. Her fra turen til Bygdøy dagen derpå, Ibrahim Abouleish sammen med sin sekretær Regina Hanel (t.v.), og Ragnhild Nilsen, leder Sekem Scandinavia (t.h.).

ÅRSBERETNING

Dialogos medie- og ressurscenter 2013

Dialogos medie- og ressurscenter er et nettverk av antroposofisk inspirerte virksomheter, innen ulike felt som skole, barnehage, jordbruk, ernæring, helse, kunst, arkitektur, eurytmi, litteratur, teknologi og økonomi.

Dialogos skal være en aktiv støttespiller og en møteplass for våre samarbeidspartnere i media og offentlighet. Vi søker å skape dialog og bidra til utvikling gjennom avisartikler, møter, seminarer og andre aktiviteter.

Dialogos søker å styrke forståelsen av at mennesket er et åndsvesen og ikke bare resultat av arv og miljø – at det må skje en utvikling innenfra for å skape et mer menneskelig og økologisk samfunn – på alle nivå.

Dialogos søker å synliggjøre aktiviteter og alternative verdivalg som våre partnere står for, dette til tross for et stadig mer gjennomregulert og kontrollerende samfunn som kan være et hinder for frie, alternative impulser.

INNHold

Om Dialogos	3
Aktiviteter som har pågått i 2013	4
Kort sammendrag	4
Fordypningstema	5
Offentlighet, media og debatt	8
Offentlige arrangementer, seminarer og aktiviteter	12
Nyhetsbrev, nettside og kalender	15
Interne møter, seminarer og kommunikasjon	16
Andre arbeidsområder	16
Partnere, medlemmer og medarbeidere i 2013	17
Medlemmer	
Partnere i Dialogos 2013	
Medarbeidere	
Styremedlemmer	
Revisor	
Valgkomité	
Styrets årsberetning	18
Arbeidsmiljø, ytre miljø, likestilling	
Finansiering og økonomisk situasjon	19
Årsregnskap Dialogos medie- og ressurscenter 2013	20

Dialogos medie- og ressurscenter

Oscars gate 10, 0352 Oslo

E-post: post@dialogos.no

Telefon: 975 63 875

www.dialogos.no

Org.nr: 988 453 676

Konto i Cultura bank: 1254.05.25844

Forsidefoto: Sissel Jenseth

Tekst, oppsett og foto: Sissel Jenseth (der ikke annen fotograf er nevnt)

Oslo, mai 2014

Steinerskolelærer Magne Skrede leder Steinerskolens kor til innledning av Antroposofisk uke i Bergen 14.-19.10.2014 i Litteraturhuset i Bergen, som ble arrangert av Bergensgruppen av Antroposofisk Selskap i samarbeid med Antroposofisk Selskap i Norge.

Om Dialogos

Dialogos medie- og ressurscenter har som formål å bidra til et mer menneskelig og miljøbevisst samfunn, inspirert av ideene om sosial tregrening. Formålet skal realiseres gjennom å skape og bidra til dialog gjennom medieutspill, seminarer, møter, konferanser, hjemmeside, publikasjoner og annet informasjonsarbeid. I tillegg kan senteret forestå forskningsprosjekter og tilby sekretariats- og rådgivningstjenester til aktiviteter i overens-stemmelse med dets intensjoner. Det kan også søke samarbeid med andre initiativ i det sivile samfunn på nasjonalt og internasjonalt plan.

Dialogos er organisert som en medlemsforening med individuelle medlemmer og støtte-medlemmer (institusjoner). Foreningen er en uavhengig og frittstående organisasjon. Den ble stiftet 13. juni 2005 som *Dialogos Ressurscenter for sivile initiativer*.

I 2009 ble virksomheten lagt om og navnet endret til *Dialogos medie- og ressurscenter*. Et nettverk av antroposofisk inspirerte virksomheter står bak senteret. Økonomisk støttes vi av disse samarbeidspartnerne, fond og stiftelser, samt gjennom gavepenger fra enkeltpersoner.

Aktiviteter som har pågått i 2013

Kort sammendrag

Fordypningstemaet om det biodynamiske landbruket har blitt videreført i Dialogos gjennom hele 2013. Til dette arbeidet fikk vi støtte fra Stiftelsen Eir. Det er blitt utarbeidet en prosjektplan og flere tiltak er gjennomført.

En av Dialogos sine viktigste oppgaver er den aktive nyhetstjenesten som blant annet innebærer en kontinuerlig overvåking av nyhetsbildet i media. Det er i løpet av 2013 blitt distribuert 120 saker/artikler til litt over 200 mottakere. I september ble nyhetstjenesten lagt om, og sakene ble nå samlet som korte ingresser og sendt ut samlet under navnet *Nyhetsdryss* en gang i uka. Ved nyttår hadde vi sendt ut Nyhetsdyss 17 ganger til ca 350 mottakere, blant disse er alle virksomhetene som skolene, barnehager, gårder, camphill, leger m.fl, samt aktive og interesserte.

Det har i 2013 vært en stor aktivitet blant de mange antroposofiske virksomhetene som er våre partnere. Dette kommer også til uttrykk på Dialogos sin kalender <http://www.dialogos.no/kalender> som er en viktig informasjonskanal og ”samler” det meste innen bevegelsen. For 2013 ble det annonsert for i alt 112 om relevante arrangementer og aktiviteter, se tidligere arrangement: <http://www.dialogos.no/kalender/99>

I forbindelse med styremøtene har Dialogos et pågående studiearbeidet. Temaet for dette var inntil sommeren 2013 *Teori U*. I løpet av høstsemesteret har vi forsøkt å bevege oss inn i det ”inspirative midtfeltet”, hvor det gjelder ”ikke å bli fanget” verken av stoff eller form, men bevege seg fritt i et skapende felt. Dette har foregått som en samtaleprosess for å se hvordan man kan arbeide på denne måten.

Arbeidskapasiteten i Dialogos har blitt redusert i løpet av 2013 da Ingunn Kroken fikk innvilget to års permisjon fra sin kvarte stilling som daglig leder 1. september. På grunn av den økonomisk svake situasjonen i Dialogos har vi valgt ikke å ansette en vikar i hennes sted. Det må også bemerkes at hennes reelle arbeid var langt over en kvart stilling. Sissel Jenseth har fungert som daglig leder siden 1. september, men også hun har kun en kvart stilling. Dette betyr at en god del arbeid har måtte ligge inntil videre, og har ikke kunne følges opp slik man ønsker. Blant annet nettsiden som siden høsten 2013 ikke har blitt oppdatert, bortsett fra kalenderen.

Det har vært holdt et partnern møte i Dialogos i 2013. Her fikk vi flere tilbakemeldinger og innspill angående veien videre. Blant annet var det et sterkt ønske om at Dialogos bidrar til å skape flere møteplasser, både av faglig og sosial art. Dette har vi arbeidet med, og vi ser for oss tre hovedarrangementer i løpet av året; ett arrangement på ettervinteren hvor vi fokuserer på nye måter å samarbeide/skape nye initiativ, deretter en sosial fest på forsommeren – gjerne i pinsen, og på høsten det årlig partnern møte hvor vi fokuserer på ideene og verdigrunnlaget som vi deler. I tillegg vil Dialogos i forbindelse med årsmøtet fortsatt ha en inspirasjonsdel i forkant det formelle årsmøte, som fortrinnsvis vil omhandle fordypningstemaet vi arbeider med.

*Phillip Nortvedt
for styret i Dialogos*

Fordypningstema

Som en av de fire søylene i Dialogos sitt arbeid, søker vi å bygge opp kunnskap innen virksomhetsfeltene til våre partnerorganisasjoner ved å ta for oss ett tema av gangen. Hensikten er å få innsikt og ytterligere forståelse for arbeidsområdet for derved å kunne være en bedre støtte-spiller og rådgiver, bidra til å skape dialog, og formidle erfaringer fra partnervirksomhetene. Men også for å kunne gå raskt på banen om det er påkrevet. Arbeidet med fordypningstemaet kan skje gjennom en teoretisk tilnærming, i samtaler og møtevirksomhet, men også ved å gå aktivt inn i en eller flere oppgaver/prosjekter. Gjennom dette kan vi se hvor 'skoen trykker' og bedre forstå hvilke behov og potensialer feltet har med hensyn til dialog i det offentlige rom.

Det biodynamiske fordypningstemaet

Det biodynamiske fordypningstemaet startet opp i forbindelse med årsmøtet 2012 og det har pågått videre gjennom 2013. Dialogos søkte om prosjektmidler fra Eckboes Legater i 2012, men fikk avslag. Etter det søkte vi Stiftelsen Eir og fikk innvilget en prosjektstøtte på 150 000 kr. Dette ga rom for å gjennomføre flere tiltak i 2013, som eller ikke ville ha vært mulig.

En prosjektplan ble utarbeidet og følgende prosjekt ble gjennomført i 2013:

- Kveldsamvær med bønder med fokus på "de gode historiene"
- Innsamling av "de gode historiene"
- Utarbeide en journalistbase for dette temaet
- Litteraturliste for videre lesing om biodynamisk landbruk
- 10 kjappe om biologisk-dynamisk landbruk
- Skriveverksted for nettverk/formidlingsnettverk til Dialogos
- "By og land knytter band" med fokus på forbrukeren og biodynamisk bonde
- *Summer of soil*-deltakelse i Järna
- Et større arrangement i Litteraturhuset 2013 før Stortingsvalget, i regi av Oikos – Økologisk Norge der Dialogos hadde en viktig økonomisk støttefunksjon

Kveldsamvær med biodynamiske bønder 23. februar i Josefines gt 12 der fokus var innsamling av "de gode historiene" som ble nedtegnet i referatet. Erle Skaar laget en artikkel som stod i tidsskriftet Cogito nr 26 (våren 2013) kalt *Gode historier fra biodynamisk gårdsdrift*. Artikkelen vil legges ut på Dialogos.no. Historiene ble også presentert for skribentnettverket på møtet 17. april. En annen måte å nærme seg temaet, er å hente fram historiene om hvordan de enkelte gårdene har vokst fram, og hvordan deres individualitet er blitt formet.

Berit Swensen, VitalAnalyse, og Inger Johanne Sollie, distriktsredaktør NRK Hedmark og Oppland, bidro begge på skriveverkstedet som Dialogos arrangerte 17. april.

Skriveverksted 17. april i Oscars gate 10. Inger Johanne Sollie, distriktsredaktør i NRK Hedmark og Oppland, fortalte om hvordan man kan jobbe mer effektivt opp mot redaksjoner, blant annet de mange distriktskontorene i NRK. Berit Swensen presenterte arbeidet med å etablere databasen KORE.no som er under utvikling, og hun fortalte om erfaringer med media i forhold til det biodynamiske jordbruket. Regine Andersen supplerte med innspill om hvordan man kan kommunisere temaet og litt om forskningsfakta generelt og DOK-forsøksrapportene.

”By og land knytter band”. På forsommeren ble Oslo Kooperativ <http://kooperativet.no> opprettet. Det er et medlemseid og medlemsdrevet samvirke for direktesalg av lokale økologiske og biodynamiske produserte råvarer, med priser som gagnar både bonden og medlemmene. Oslo Kooperativ ble presentert på Dialogos sitt årsmøte av Alexandra Devig, som er en av initiativtakerne. Hun ble samtidig valgt inn som nytt varamedlem i Dialogos.

Fagmøte på Holt gård ved Tønsberg første helgen i mars tilknyttet årsmøtet til Biologisk-dynamisk Forening. Philip Nortvedt og Stina Jenseth deltok.

Summer of Soil <http://www.summerofsoil.se> var et femukers tverrfaglig kursprogram som foregikk sommeren 2013 i Järna i Sverige. Arrangementet var et møtested for mennesker tilknyttet matproduksjon i alle ledd: Bønder og gartnere, forskere, filosofer, produsenter, forhandlere og forbrukere. Målet var å inspirere til samarbeid samt starte en bevegelse for å opprettholde og gjenoppbygge matjorda over hele verden. Ifølge Food and Agriculture Organization (FAO) kommer 99 prosent av maten vår fra dyrket mark. 25 prosent av jordsmonnet har allerede en så nedsatt kvalitet at det ikke lenger egner seg til matproduksjon. 10 millioner hektar fruktbar jord forsvinner hvert år – det tilsvarer 30 fotballbaner per minutt. Landbruket er selv ansvarlig for 75 prosent av matjorda som forsvinner. <http://www.oikos.no/newsread/page.aspx?docid=14215>

Pieter Ploeg, en av initiativtakerne til *Summer of Soil*, besøkte Dialogos både i 2012 og 15. mars 2013. Han fortalt at prosjektets viktigste målsetning er å bygge en inkluderende global jordbevegelse og fremme bevissthet om jordkvalitet gjennom hele matsystemet. Man ønsker å inspirere forbrukere, og spesielt ungdom til å bli aktive jordforvaltere.

Gjennom sin informasjonsvirksomhet bidro Dialogos til at flere deltakere fra Norge deltok på arrangementet. Fra Dialogos deltok Ingunn Kroken på *The Living Soil Forum*, en fem-dagers konferanse 22.-26.7. som hadde som mål å ”bringe samtale til handling”. Ingunn bisto også Oikos med informasjon fra arrangementet, intervjuet Vandana Shiva, og satte opp en nettverksplattform på Dialogos’ interne Forum for ett av de 13 delprosjektene som oppstod i kjølvannet av forumet. Det var særlig oppløftende å oppleve den ungdommelige spiriten, kunnskapen og energien som var til stede under arrangementet.

Les Oikos sin oppsummering fra arrangementet: <http://www.oikos.no/newsread/page.aspx?docid=14346> og intervjuet med Vandana Shiva: <http://www.dialogos.no/bibliotek/intervjuer/196>
Se også foto fra *Summer of Soil* Järna 2013: https://www.facebook.com/summerofsoil/photos_stream

Det er utarbeidet en journalistbase over journalister som har skrevet om økologisk eller biodynamisk landbruk. Den ligger på Dialogos sitt interne forum <http://forum.dialogos.no> på nettet.

10 kjappe om biologisk-dynamisk landbruk ble utarbeidet i samarbeid med Biologisk-dynamisk Forening og andre som var interesserte. De 10 kjappe er lagt ut på Dialogos sin nettside: <http://www.dialogos.no/ressurser/kjappe/188-10kjappebiologiskdynamiskjordbruk->

De 10 kjappe er senere trykket i tidsskriftet Landsbyliv, SOR rapport 5-2013. Det er henvisning til de 10 kjappe fra flere nettsider og AntroPost 4-2013.

Årsmøtet til Dialogos i 2013 ble viet fordypningstemaet: Ninon Onarheim fra Steinerskoleforbundet fortalte om tiltaket: *Grønn skole - for fremtiden*. Målet er å skape en grønnere steinerskole, til glede for elevene og naturen. Steinerskoleforbundet og Steinerskolenes

foreldreforbund har i fellesskap laget flere hefter til inspirasjon for måltider på skolen, fritids og barnehagen, og de vil settes i verk flere tiltak den nærmeste tiden.

Debatten ble ledet av Regine Andersen, daglig leder Oikos – Økologisk Norge og nestleder i Dialogos. Bildet er hentet fra "livestreamen".

Et større arrangement ble holdt i Litteraturhuset 26. august før Stortingsvalget. Et fyldig politikerpanel var samlet som fikk spørsmålet om hva de vil gjøre for å få fart på økologisk satsing. Arrangør var Oikos – Økologisk Norge i samarbeid med Biologisk-dynamisk Forening, Debio, Dialogos, Norges Bondelag, Norges birøkterlag, MaJoBo, Norges Naturvernforbund, Framtiden i våre hender, Utviklingsfondet, Natur og ungdom, Sabima og Cultura Bank, se <http://www.oikos.no/newsread/page.aspx?docid=14345>.

Debatten ble ledet av Regine Andersen, daglig leder Oikos og nestleder i Dialogos, som i sin innledning til debatten sa: – Usedvanlig mye står på spill ved dette valget. Ut fra de signalene som er gitt så langt, står vi i fare for å miste målene vi har hatt for vår økologiske satsning og virkemidlene som har vært satt inn. Det vil bli et gedigent tilbakeslag.

Dialogos bidro med økonomisk støtte til arrangementet som ble tatt opp som livestream og kunne sees både direkte mens arrangementet pågikk og i etterkant, se http://new.livestream.com/accounts/1350020/events/2354243/feed_embed?width=640&height=900.

Litteraturliste for videre lesing om Biodynamisk jordbruk er utarbeidet. Den finnes under ”Innkalling, referat, prosjektplaner og lister” på Dialogos sitt interne forum <http://forum.dialogos.no>.

Databasen Kore.no har til oppgave å synliggjøre forskningsfunn om økologisk/biodynamisk landbruk og ernæring. Nettsiden har vært under utarbeidelse de siste årene. Dialogos vil i samarbeid med Kore bidra til å løfte fram artikler og stoff som finne i basen når den skal lanseres høsten 2014, som en videreføring av fordypningsarbeidet.

Offentlighet, media og debatt

Dialogos følger daglig med i media for å fange opp artikler og ytringer som kan være relevante for våre partnere. Det innebærer en aktiv nyhetstjeneste der aktuelle medieinnslag samles og omformes til korte sammendrag som sendes per epost til medlemmer, partnere og andre som ønsker å holde seg oppdaterte i mediebildet.

Dialogos har de senere samlet og distribuert artikler til de aktive i bevegelsen. De første 9 månedene i 2013 ble det distribuert 139 saker/artikler til ca 200 mottakere. Da ble nyhetstjenesten lagt om, og i stedet for en kontinuerlig utsendelse, ble artiklene samlet under logoen *Nyhetsdryss* fra Dialogos og sendt ut en dag i uka. Det ble sendt ut 17 *Nyhetsdryss* som henviste til cirka 300 nyhetssaker fra september til nyttår. (Les mer om nyhetstjenesten side 15.) På det interne forumet <http://forum.dialogos.no> ligger artikler fra tidligere utsendelser som er sortert etter tema. Her kan skribenter og andre interesserte lett kan orientere seg, for eksempel når man arbeider med artikler, saksdokument eller ønsker å knytte kontakter rundt enkelte tema. Ved utgangen av 2013 var det til sammen lagt ut 1436 artikler på det interne forumet.

Under presenteres et lite utvalg av artikler og debatter som Dialogos har dekket i 2013.

Ingunn Kroken ble portrettert i NRKs program *Nesten voksen*. Dette var en oppfølging fra programserien som ble skapt i 1983. Trond-Viggo Torgersen intervjuet 17 ungdommer om hvordan det er å være ung – og hvordan de så for seg framtiden. Nå tretti år senere spurte han de samme ungdommene om voksenlivet var blitt slik de trodde? Ingunn Kroken var en av de som deltok i 1983. I seriens nye runde fortalte hun om sine ti år som steinerskolelærer, og hun viste Trond-Viggo forskjellen på skj- og kj-lyden med eurytmi, og hvordan bevegelsen gjøres sammen med uttalen slik at den sitter bedre hos barna. Samtidig lærer de å lytte. Hun viste til at eurytmien er en bevegelseskunst inspirert av Rudolf Steiner på begynnelsen av 1900-tallet. Programmet ble vist på NRK1 i januar.

I februar uttalte **Stein Winge** i et større intervju i Dagsavisen, som stod i forbindelse med at "Bibelen" ble vist på Det Norske Teatret, at "steinerskolen reddet meg", og han henviste til sin lærer i tysk, Jens Bjerneboe. På nettstedet gaysir.no fortalte **Tuva Livsdatter Syvertsen**, som gikk på Steinerskolen, at hun ville nok ha blitt oppfattet som mer rar om hun hadde gått på en vanlig skole. Utdanningsnytt.no skrev i april om *Når læreren blir redningen*, og gjenga historien om hvordan **Audhild Schei** gjorde livet til Marius levelig uten at hun ante det selv. I utgangspunktet hadde hun full klasse og ikke anledning til å ta inn flere i denne. Men hun gikk med på å treffe Marius, og da klarte hun ikke å si nei til ham.

I mars hadde Østlendingen en reportasje fra **Ommang Søndre** i Løten: – Dyra skal gi kjøtt og melk, men de skal også ha et liv, fastslår **Bente Pünther**. Ommang drives biodynamisk, der andelshavere deler både på innsatsen og produktene. Ommang har også et eget ysteri.

Oslo Kooperativ

startet opp i april og ble en braksuksess. I løpet av året fikk det flere store medieoppslag bl a i Aftenposten som skrev: *By og land – fra jord til bord*. Nationen og andre aviser fulgte etter.

Regine Andersen ble intervjuet i P2s *På livet laus* på Fokhol gård hvor hun bl a fortalte at forbruket av økologisk mat i verden er tredoblet de siste ti åra.

- Vi vil skape et nettverk der byfolk og bønder i fellesskap finner nye og gode løsninger, der vi både får tak i de beste økogrønnsakene og samtidig bevisstgjør folk om landbrukets betydning, sier **Alexandra Devik**, som er blant initiativtagerne. Aftenposten: <http://www.osloby.no/myheter/Far-egget-grontfi-retti-i-rosen-7286473.html> Alexandra Devik er også varamedlem i Dialogos sitt styre.

Flere steinerskoler har fylt runde år i 2013, noe som har blitt behørig feiret og omtalt i lokalavisene; *Steinerskolen i Vestfold* fylte 40 år, *Steinerskolen på Lørenskog* 30 år, *Steinerskolen i Asker* 30 år og *Steinerskolen Eidsvoll* 10 år. Det var også året for **en nedleggelse**; *Ringsaker Steinerskole – Furu*, noe som ble omtalt i Østlendingen. Bakgrunnen var sviktende elevtall.

Østlendingen fortalte i april om parktrærne i Strandgata på Hamar. Trærne endte på Steinerskolen på Hedemarken for å bli til vakre gjenstander i tresløyden.

NRK P2 sendte en radiodokumentar om **Forfatterprofiler i Wikipediakrig**: Høsten 2009 ga **Tore Rem** ut det første bindet i biografien om forfatter Jens Bjørneboe. Etter en overveiende positiv mottakelse fikk boken kraftig kritikk fra forfatterkollega **Kaj Skagen**. Hans innvendinger dreide seg særlig om hvordan Jens Bjørneboes holdninger under 2. verdenskrig ble fremstilt. Rem og Skagen barket sammen i en av de hardeste litteraturkranglene de siste årene. En debatt som flyttet seg videre inn i nettleksikonet Wikipedia.

<http://www.nrk.no/fordypning/norske-forfattere-i-wikipediakrig-1.11016674>

Alle artiklene i kjølvannet av Rems Bjørneboe-biografi finnes samlet på Dialogs' nettside: <http://www.dialogos.no/aktuelt/debatter/65-bjoerneboe-debatt-1>

Arne Øgaard skrev i Dagsavisen i juni om en manglende tro på 5-årig lærerutdanning: *Du kan ikke studere deg til å bli en god lærer, det er en ferdighet som må utvikles.*

Henning Næss skrev i Aftenposten i juni om *Reinkarnasjon – et uønsket barn i Kirken*. Det reagerte **Tarjei Straume** på, og han skrev på sin blogg: ”Det er meningsløst å slå en religiøs institusjon i hodet med antroposofien, fordi antroposofi er okkult vitenskap, ikke religion.”

Rudolf Steiners tavletegninger fikk god plass og mye omtale da de ble vist på Veneziabiennalen som åpnet november 2013. *Visioner utan medium*, skrev svenske Kunstkritikk og viste til at ”detta är illustrationer Rudolf Steiner gjorde till sina föreläsningar om antroposofi och andlig kosmologi runtom i Europa i början av 1920-talet”. Bergens Tidens kunstkritiker henviste til ”Rudolf Steiner som dukker opp etter Jungs Liber Novus”, og Kunstforum.as skrev om fokuset på esoterisk kunst i den europeiske kulturverden; ”I sentrale institusjoner presenteres det verk med røtter i det tidlige 1900-tallets okkulte strømninger som antroposofi, teosofi, seksualmagi og arketyppologisk dybdepsykologi. Først i dag er noen tydeligvis klare til å gi visjonære ånder den sentrale plassen de har fortjent.”

Rudolf Steiners tavletegninger på Veneziabiennalen i 2013. Foto: Francesco Galli, Biennale di Venezia.

Rudolf Steiners tavletegninger *Wenn wir schlafen* ble også vist på galleriet Artipelag utenfor Stockholm i siste del av 2013, noe som blant annet ble omtalt på kunstkritikk.no.

Sterke sammen

Dette er en historie om å være til stede i øyeblikket og bevege seg med tiden, om 75 år med vilje og nestekjærlighet.

Mens vi sitter her i salen, er det en historie om å være til stede i øyeblikket og bevege seg med tiden, om 75 år med vilje og nestekjærlighet. Dette er en historie om å være til stede i øyeblikket og bevege seg med tiden, om 75 år med vilje og nestekjærlighet.

SMIL: BILDE: Søren og medarbeiderne i en generasjon etter tiden. De er de aktive, mange i ryggen, og så ser de dagen etter for seg.

»»» *Oppland Arbeiderblad 26.10.*

Granly Stiftelse på Toten fylte 75 år. I den forbindelse hadde Oppland Arbeiderblad en flott reportasje fra stedet 26. oktober, kalt *Sterke sammen*. Daglig leder *Maria Bjune* uttalte i den anledning: "Dagtilbudet er det viktigste. Det vil vi slåss for. Hvordan vi behandler de svakeste av de svake er vår lakmestest. Det sier noe om vår sivilisasjons humanistiske kvaliteter." Bjune henviste samtidig til at Norge i 2013 ratifiserte FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne.

Antroposofisk Selskap feiret 100 år i 2013, og dannelsen av fire norske antroposofiske grupper; Vidargruppen, Trondheimsgruppen, Bergensgruppen og Stavangergruppen som alle fylte 100 år. Antroposofisk gruppe i Bergen slo på stortromma og gjennomførte en Antroposofisk uke i Litteraturhuset i Bergen 14.-20. oktober (se også side 14). I den forbindelse hadde **Cato Schiøtz** en kronikk i Bergens Tidene: *Arven etter Rudolf Steiner – Hundre år etter at Antroposofisk Selskap ble stiftet er Rudolf Steiners bidrag fremdeles like aktuelt.*

4. klasse fra Steinerskolen i Hurum bygde et flettverkshus som stod på DogA Norsk Design- og Arkitektursenter i Oslo hele høsten. Byggingen vises på YouTube, på norskform.no og kunstogdesign.no <http://www.kunstogdesign.no/form513/barneverksted%20DogA.pdf>

Dagens Næringsliv hadde 29. november en artikkel om **Eurytmihøyskole i Oslo** hvor det het; *Dans, sang og studieliv. Bevegelseskunst.* I artikkelen peker de på at Den norske eurytmihøyskolen får 3,5 millioner i statsstøtte. Og de viser til mangfoldig og at det blant studentmassen bare er to norske studenter.

Frode Barkved har i løpet av 2013 hatt flere kronikker og innlegg i Klassekampen. Den 8. januar 2013 spør han om *Hvorfor blir folk så opphisset av diskusjoner om norsk kultur? Svaret gir seg selv. Det individuelle vi.* Den 9. februar 2013 har han en noe kross meningsytring kalt «Hitling» og «potting» som verbal vold, hvor han skriver: ”Da jeg leste Jon Hustads kronikk «Ikkje min kulturminister», hadde jeg en del betenkeligheter. [...] På sosiale medier sto mange nærmest i kø for å hitle Hustad ved å tolke rasistiske motiver inn i teksten hans. Hitler man sin meningsmotstander, punkteres diskusjonen.”

Den 22. oktober hadde **Frode Barkved** nok en kronikk i Klassekampen om *Undervisningskunsten – en oppfordring til Torbjørn Røe Isaksen: la læreren få plass til å utvikle sin didaktiske eros.* Den 31. oktober følger **Dag-Otto Thunold** opp i Klassekampen og henviser til *Lærerens tause empiri – en oversett utviklingsfaktor?* Thunold henviser til John Hatties studie av i alt 80 millioner elevers undervisningsmiljø. Konklusjonen var entydig hva læring angår: Blant 138 faktorer er det som utspiller seg mellom lærer og elever det desidert viktigste. 19. november skriver **Frode Barkved** i Klassekampen *She’s just a girl, and she’s on fire* i et svar til norsklektor Helene Fæste som mener ”vi dreper læringslysten med den kanon som forfatterne skisserer”. **Maj-Len Sundin** følger opp i Klassekampen 23. november, og forteller om de lærerne som vekket hennes interesse for litteratur, kulturhistorie, historie og senere for filosofi, vitenskapsfilosofi et cetera. Om hvordan engasjement smitter og vekker interesse for faget. ”Holdninger til mennesket kan fremme eller hemme utvikling. Lærere har en meget sentral rolle for barn og unges utvikling.”

Hvorfor blir folk så opphisset av diskusjoner om norsk kultur? Svaret gir seg selv.

Det individuelle vi

Året 2013 ble innledet av diskusjoner om norsk kultur med utgangspunkt i blant annet Jon Hustads kronikk i Aftenposten «Ikkje min kulturminister». I kjølvannet av debatten spurte Klassekampens redaktør Bjørnulf Braanen på Facebook: «Hva er det som gjør at det reageres så sterkt når noen forsøker å definere særregnheter ved en nasjonal kultur?» Med noen unntak ble diskusjonsstrøden en temmelig surst synsesaus, godt krydret med vekjente og forutsigbare posisjoner. Enkelte hevdet at det ikke finnes en typisk norsk kultur siden alle har egne individuelle

ensomhet som følge av at Gud og tradisjoner er rensert bort, og mennesket er stilt helt for seg selv. Hvorfor da ensomhet? Jo, fordi veien til å ta ansvar for egen fremtid har tapet som forutsetning. Tapet av en instans utenfor meg som definerer meg og leder

familielemmets avgjørende valg, så som ekteskap, utdanning, yrkesvalg og så videre. Abid Q. Raja skrev i 2008 om oppdragelse av pakistanske kontra norske barn: «Det norske barnet oppdras til selvstendighet. Jeg’et blir viktigst. Dette har

MADE IN KOREA: «Grass Roots Square» består av rundt 50.000 miniatyrfigurer på, under og mellom hellene på plassen

på Golgatha og ved Nietzsches tanke skarpe dolk i modernismens berusende og overmodige ungdomstid. Men det var ikke bare et fadermord; det var en gradvis avbygning av all som tidligere ble ansett som hellig – inkludert familie, ætt og etnisitet.

Det er ikke sikkert at beskrivelsen til Raja og Reddy er like relevante i 2013. Min erfaring er at kulturer og tradisjoner i stadig mindre grad sammenfaller med etnisitet. Det å søke en sømorsk identitet i form av ytre kulturelle kjennetegn, vil ikke bare bli stadig vanskeligere i fremtiden, det vil antakelig også bli mer patetisk, for ikke å si farlig.

Det som derimot er et indre kjennetegn på europeisk-vestlig kultur – vektingen av det enkelte menneskes frihet og verdighet uavhengig av etnisitet – vil tilta i betydning. Etter Holocaust, som jo var menneskenes av et tilbakefall til vektingen av blodsfeleskap og etnisitet, fikk vi menneskerettighetene der anerkjennelsen av mennesket iboende verdighet – henvedte seg til ikke et

Klassekampen 8.01.2013

Offentlige arrangementer, seminarer og aktiviteter

Dialogos samarbeider med ulike institusjoner og virksomheter om offentlige arrangementer, seminarer og møter om aktuelle tema som kan bidra til dialog. Noen ganger kun ved å omtale disse arrangementene. I denne oversikten viser vi viktige arrangementer og begivenheter blant våre partnervirksomheter, samt begivenheter som Dialogos har informert om.

Litteraturhuset 11. april: Dr.philos. Hans Kolstad: *Fra filosofiens gåte til antroposofiens sannheter*. I år er det hundre år siden Rudolf Steiner stiftet Antroposofisk Selskap. Den antroposofiske bevegelse har stor innflytelse i Norge både innenfor pedagogikk, økologi og medisin. *Arrangør: Forum Berle og Antroposofisk Selskap i Norge*

Litteraturhuset 19. september: Professor dr. philos Rune Slagstad: *Antroposofi i Norge*. Antroposofien er mest kjent gjennom sine sosiale impulser som f eks Steinerskoler, biodynamisk landbruk og antroposofisk medisin. Bevegelsen har i tillegg hatt betydning for norsk kulturliv. Rune Slagstad vil – fra utsiden – vurdere hva den antroposofiske bevegelse historisk har betydd, og hva den i dag representerer. I sitt innlegg nevnte også Bjørneboe-debatten i forbindelse med Tore Rems biografi, og stilte seg kritisk til hvordan et samlet kritikerkorps den gang ensidig hadde svelget Rems gjengivelse og fortolkning av de aktive representanter for antroposofien under krigen, en fortolkning Slagstad hevdet var dels feilaktig og dels misforstått.” *Arrangør: Forum Berle*

Litteraturhuset 20. november: Terje S Sparby var redaktør og bidragsyter for en ny essaysamling *Antroposofi og filosofi* utgitt på Pax Forlag 2013. Boken er et viktig bidrag til norsk akademia når det gjelder forholdet mellom antroposofi og filosofi, og den inneholder tekster av Rudolf Steiner, Trond Berg Eriksen, Helge Salemonsens, Richard Eriksen, Hjalmar Hegge, Hans Kolstad, Dag Østerberg og Torbjørn Eftestøl.

Samtidig ble en ny bok av **dr.philos Hans Kolstad presentert; *Filosofiens gåter og antroposofiens bidrag til svar***. Boken handler om det grunnleggende erkjennelsesprinsippet for Rudolf Steiner; tidens dobbelte strøm som utgjør verdens bevegelse. Boken har også et appendiks; *Steiner, Felix Koguzki og møtet med mesteren*. *Arrangør: Forum Berle.*

Eurytmihøgskolen delte ut blomster til sine mange støttespillere under sitt 30-års jubileum, og Sissel Jenseth mottok blomst på vegne av Dialogos for vårt bidrag til å synliggjøre deres arbeid. Foto: Stina Jenseth.

Eurytmihøgskolen fylte 30 år. Dette ble feiret på Berle 13. desember med en juleforestilling

med eurytmi, sang og resitasjon. Og en takk til alle støttespillere gjennom disse årene.

Ny doktorgrad: *Hvordan oppdras oppdragerne? En sammenlignende studie av en lærerutdanning for steinerskolene og en offentlig lærerutdanning.* **Lise Granlund** disputerte 6. desember ved Universitet i Bergen. Forskning viser at læreren og lærerens ekspertise er den sentrale ressursen for elevenes prestasjoner. Men hvordan dannes denne ekspertisen? Avhandlingen undersøker hvordan sammenhengen mellom skolefag, pedagogikk og praksis er organisert ved høyskolene. Granlund tok hovedfag i sosiologi 2003 om: *Skolens mange verdiverdener. Definisjoner og legitimeringer av problematferd i en Steinerskole og i en offentlig skole.*

Granly stiftelse 75 år – inviterte til fagdag 26. september til temaet: *Tilstede i verden – når vi først er her!* Innledning med Reidulf Watten og Bente Edlund: ”Det er 20 år siden ansvarsreformen – hvilken rolle spiller antroposofisk sosialpedagogikk for arbeidet med mennesker med utviklingshemming?” Corinna Balavoine: ”Å være tilstede - mellom det private og det offentlige.” Audun Myskja: ”Musikk som terapi for mennesker med utviklingshemming.”

Bachelorgrad sosialpedagogikk og Helse- og omsorgstjenesteloven. Bachelorgraden i sosialpedagogikk på Rudolf Steinerhøyskolen fikk i 2013 godkjenning av Helsedirektoratet i forhold til Helse- og omsorgstjenesteloven § 9-9, og sidestiller den med tilsvarende utdanninger på høyskolenivå innen helse- og sosialfag (sykepleier, vernepleier, sosionom m fl).

Akkreditert sosialterapeutisk utdanning i Russland. Den treårige deltids-videreutdanningen bygger på erfaringene fra BA-utdanningen i sosialpedagogikk ved Steinerhøyskolen i Oslo. Programmet er nå akkreditert av Crossfields Institute (UK) og gir 60 studiepoeng. Bente Edlund ved Steinerhøyskolen skal bidra som rådgiver og foreleser i spesialpedagogikk ved Sofiaseminaret/Blagoe Delo, som også vil ta i mot studenter fra Steinerhøyskolen i Oslo.

Ny nettside Sosialterapeutisk Forbund. Nettsiden omhandler bl a ulike prosjekter som LandsByLiv, Nordisk allkunstverk; Peer for alle og Maidagene. Nettsiden omtaler også FN-konvensjonen som ble ratifisert i Norge 3. juni 2013. Konvensjonen gir mennesker med nedsatt funksjonsevne lovfestet rett til å bo hvor og med hvem de vil; rett til undervisning; rett til arbeid/ sysselsetting; og rett til et kulturliv. <http://sosialterapi.no>

Ny helsepedagogisk Steinerskole; Momo Waldorfskole startet opp i Heimdal høsten 2013. Elever med generelle og spesielle lærevesker, Aspergers syndrom, ADHD og psykisk utviklingshemming er velkomne til en skolehverdag hvor egne evner og muligheter er pensum. Initiativtaker er **Kjell Helge Johansen**. Han påpeker at en steinerskole er et idealistisk tiltak og baserer seg i stor grad på frivillig innsats. Momo Waldorfskole har verksted, grupperom og en vakker hage. Det gir rom for en forsiktig oppstart. <http://momowaldorfskole.no>

Dr. Ibrahim Abouleish fra SEKEM deltok ved «2013 Oslo Business for Peace Award» i Oslo Rådhus den 14. mai. Han holdt hovedtalen: *To make business in fragile environments* til stor applaus fra de nærmere 300 internasjonale gjestene. Ibrahim Abouleish fikk selv prisen i 2012, men han var da forhindret fra å komme, og Helmy, hans sønn og direktør i SEKEM, mottok prisen på hans

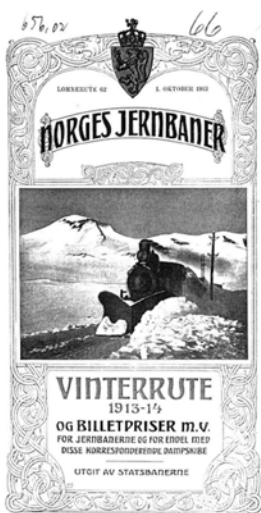
vegne. Se talen hans her: <http://new.livestream.com/vizart/bfpa> eller les den:

<http://www.sekemscandinavia.com/sites/default/files/files/dr-ibrahim-abouleish-lecture-oslo-2013-business-for-peace-award.pdf>

Ibrahim Abouleish besøkte også Antroposofisk Selskap mens han var i Norge, og snakket om *Hvordan gjøre det umulige mulig?* foran en fullstappet sal på Zen House i samtale med **Ragnhild Nilsen**, leder av Sekem Scandinavia.

Skem Scandinavia utarbeidet i 2013 en ny nettside som en integrert del av SEKEMs hovedside i Egypt. Den inngår der blant venneforeningenes nettsider, se www.sekemscandinavia.com.

Oddvar Granly fortalte 10. april om **Vidargruppen gjennom 100 år** i Vidarsalen, Oscars gt 10. "Etter at Teosofisk Samfunn ble grunnlagt i New York i 1875, bredte interessen seg fra land til land i den vestlige verden. I 1893 ble Norsk Teosofisk Samfunn grunnlagt, og i 1905 grunnla Richard Eriksen Kristianialosjen. Ingeborg Møller var også med fra starten. Rudolf Steiner var formann i den tyske seksjon fra 1902. Overgangen til Antroposofisk Selskap skjer i 1913. Les artikkelen AiN 2-2013: http://www.antroposofi.no/fileadmin/ain/Vidargruppen_gj_100_aar.pdf

Togtur i Steiners fotspor 100 år etter Rudolf Steiner og hans følge tok toget fra Kristiania til Bergen 7. oktober 1913.

Antroposofisk uke på Litteraturhuset i Bergen 14.-19. oktober i anledning av at Bergensgruppen fylte 100 år. Etter Steiners besøk har det vokst fram en rekke antroposofisk inspirerte virksomheter innen undervisning, legekunst, helsepedagogiske virksomheter, økologi og biodynamisk jordbruk, etisk bankvirksomhet, kunst og arkitektur som til sammen viser at impulsen fortsatt er livskraftig og fremtidsrettet. Som oppstart på uken ble det servert et festmåltid i Bergengruppens lokaler.

Fra 100-årsjubileet i lokalene til Antroposofisk gruppe i Bergen. Litteraturhuset i Bergen 14. oktober: Den antroposofiske utfordring. Frode Barkved og Cato Schiøtz i samtale med Tinken Laurantzson.

Det ble gjennomført en rekke biodynamisk gårdsmarked i Oslo høsten 2013.

5. oktober utenfor Litteraturhuset, 19. oktober i forbindelse med Økouka i Oslo, og 9. november utenfor Litteraturhuset og i sammenheng med Lørdagskafé i Josefine's der Emil Mohr fortalte om Kretsløpsjordbruk og BERAS Implementation, samt 7. desember utenfor Litteraturhuset. For mer info om biodynamisk landbruk, se <http://www.biodynamisk.no> og side 5.

Nyhetsbrev, nettside og kalender

Nettsiden www.dialogos.no er opprettet som en ressursbase for media, offentlighet, våre partnervirksomheter og andre interesserte. Det elektroniske Nyhetsdryss sørger for at "alle" til enhver tid kan være oppdatert om hva som skjer både innenfor og utenfor bevegelsen.

Nyhetsdryss er en nyskaping som startet opp høsten 2013 i forbindelse med at nyhetstjenesten ble lagt om (se også side 8). **Nyhetsdryss** utgis av Dialogos og utkommer hver uke, fortrinnsvis søndag morgen. Det sendes ut som en ordinær epost og gir en oversikt i konsentrert form over aktuelle nyheter fra Norge og utland.

Cirka 15-25 ulike saker omtales i hver utsendelse, samt en oversikt over kommende arrangementer. Ved årsskiftet var det ca 350 som mottok **Nyhetsdryss**, bl a alle virksomhetene som skolene, steinerbarnehager, gårder, camphill, antroposofiske leger m fl, samt aktive innen bevegelsen og andre interesserte. **Nyhetsdryss** sendes også til enkeltpersoner i utlandet som er spesielt interessert. Det koster ikke noe å motta **Nyhetsdryss**, da det inngår i det som kan kalles et bevissthetskapende arbeid. Men hver mottaker oppfordres til å bli medlem i foreningen Dialogos eller bidra med gavepenger.

Det elektroniske nyhetsbrevet **AntroPost** utgis av Sissel Jenseth og Antroposofisk Selskap i Norge. Det går ut til mer enn 3000 mottakere og har dermed et mye større og bredere nedslagsfelt enn **Nyhetsdryss**, og det har også mange mottakere i de nordiske landene. I 2013 utkom **AntroPost** 11 ganger, se <http://www.antroposofi.no/antropost/arkiv>.

Vi opplever at **Nyhetsdryss** og **AntroPost** til sammen dekker det generelle behovet for informasjon innen bevegelsen i tillegg til det som finnes på de ulike nettsidene/facebooksidene til de ulike virksomhetene. **Nyhetsdryss** kommer ikke ut de helgene som **AntroPost** utkommer.

Det vil si at det stort sett sendes ut én nyhetsutsendelse per uke bortsett fra sommermånedene juli. Interesserte i **Nyhetsdryss** kan ta kontakt med post@dialogos.no. Interesserte i **AntroPost** kan ta kontakt med antropost@antroposofi.no

Nettsiden **Dialogos.no** har dessverre vært passiv i siste del av 2013 grunnet manglende arbeidskapasitet. Dette er kun for en periode, nettsiden vil tas opp igjen driftes mer aktivt i løpet av 2014-2015.

Når det gjelder undersiden **Dialogos' kalender**, så har denne blitt oppdatert gjennom hele 2013. Kalenderen synliggjør aktiviteter og arrangementer som er aktuelle for våre partnere <http://www.dialogos.no/kalender>.

I 2013 ble det redegjort for over ca 112 arrangementer/aktiviteter på kalenderen. Dette er omtrent det samme antallet som ble omtalt på kalenderen i 2012, og det forteller om en høy aktivitet.

Dato: Sun, 22 Dec 2013 08:09:16 +0200
Til: Post Dialogos <post@dialogos.no>
Emne: DIALOGOS' NYHETSDRYSS - søndag 22.12.13 - fjerde søndag i advent

NYHETSDRYSS | DIALOGOS
Søndag 22.12.13 | medie- og ressursenter

TIPS om NYHETER sendes til post@dialogos.no. Nyhetsdryss er også vedlagt som word-fil

17.12. 2013: The first Yearbook of the Camphill Adult Education Programme was launched in the hall of Bridge Camphill. The full-colour publication is produced by a special Publishing Group set up in the Programme this year to provide a record of its activities. The Programme has been in existence for 15 years, and brings together the residents from the Bridge, Dunshane and Grangebeg communities each Monday for activities under a number of themes. These include global communities, drama, music, landscaping and garden, creative writing, and nature and environment.
<http://www.dialogos.no/171213/camphill-adult-education-yearbook.html>

20.12.2013: Kumla kommun vill flytta Anders mot hans vilja. Anders föräldrar, Leif och Gunilla, tror att en flytt vore katastrofal för sonen. Det känns som honom blivit en handlevare. 38-åriga Anders Ekström har bott på Sanna Gärd <http://www.sth.se/sanna.se> i Fjugesta i 16 år. Men nu vill Kumla kommun "glocka hem" honom. När Anders Ekström var fyra år fick han diagnosen autism och utvecklingsstörning, och när han var sju flyttade han till Järna för att gå i skola hos antroposoferna. Det var det bästa stället för honom, tyckte barnpsykiatri i Örebro, berättar hans föräldrar. De säger att det var svårt att lämna honom där, men de såg att han mådde bra, och när Anders var 14 år byggdes en antroposofisk verksamhet upp i Fjugesta. 1996 beslutade Kumla kommun att Anders skulle få bo på Sanna Gärd. Nu, 16 år senare vill Kumla kommun ta hem honom igen efter totalt 31 år inom den antroposofiska verksamheten.
<http://www.dialogos.no/20121220/andres-ekstrom-31-ars-i-antroposofiska-verksamhet.html>

Biologisk-dynamisk Forening har mottatt penger fra Statens landbruksforvaltning til projektet «Økt forbruk av biodynamiske landbruksvarer». På plakaten for 2014 står blant annet kurs, gårdsbesøk for kokker, markeder, informasjonsstand og nytt materiell. ØKOSLO, som Oikos nå holder i, har også fått støtte fra SLF.
<http://www.biodyn.no>

Intern kommunikasjon, møter, seminarer med mere

Dialogos arrangerer inspirasjons- og dialogmøter for våre samarbeidspartnere og foreningens øvrige medlemmer for å bidra til faglig utvikling innen offentlighetsarbeid, gjensidig erfaringsutveksling og idémyldring, samt å utdype spørsmål av felles interesse.

Partnermøte 29. oktober. Dialogos medie- og ressurscenter er dannet som et nettverk av antroposofisk inspirerte virksomheter (våre partnere), og en referansegruppe fra partner-virksomhetene har rådgivende mandat. I møtet bad vi spesielt om partnernes erfaringer og tanker rundt Dialogos til nå – og om vår framtid. De som ikke kunne komme til dette møtet, ble bedt som å sende noen ord rundt samme spørsmålet, noe de fleste tok seg tid til. Vi fikk mange viktige råd og innspill på møtet og det ble utarbeidet et omfattende referat. Dialogos er takknemlig for dette og tar det med oss i vårt arbeid videre.

Andre arbeidsområder

Samarbeid Ankerhus og Teori U-kurs. Teori U er en ledelsesmetode med utgangspunkt Otto Scharmers bok *Teori U - Lederskap som åpner fremtiden*. En av Scharmers hovedteser er at vår tids fundamentale problemer ikke kan løses med fortidens metoder. I løpet av 2012 holdt Dialogos i samarbeid med Ankerhus i Danmark <http://www.ankerhus.dk> to introduksjonskurs i Oslo. Våren 2013 ble det tatt initiativ til å starte opp et mer omfattende Teori U-veilederkurs. Undervisningen skulle foregå som 5 moduler á 2,5 dager med Bent Engelbrecht og Annette Højmann Kristensen, begge fra Ankerhus. Men på grunn av for få påmeldinger måtte dessverre veilederkurset avlyses. http://www.dialogos.no/mediacenter/pdf/kurs_seminar/teoriuveileder2013.pdf

Dialogos sitt styre hadde et møte med Ingrid Brudevoll angående teori U. Hun har arbeider med dialogarbeid AVP/HIPP i regi av Fredslaget. Dette utgangspunkt for et møte med Ingrid, med tanke på et samarbeide, samt utveksle av ideer. Møtet er ikke fulgt opp på grunn av manglende arbeidskapasitet.

Sosialterapeutisk Forbund

Om forbundet | Verdigrunnlag | Historisk | Utdanning | Prosjekter | Metoder | Rettigheter | Stedene

Sosialterapeutisk Forbund (SF)
består av 13 selvstendige virksomheter for mennesker med spesielle behov; barn, ungdommer og voksne. Virksomhetene gir tilbud om skole, bolig og arbeid til cirka 200 elever/bøvere. Til grunn for arbeidet ligger det antroposofiske menneskesynet, slik det er utformet av Rudolf Steiner.
[Les mer](#)

Camp på landsbyer
Sosialterapeutiske hjem
Helsepedagogiske skoler
[Les mer](#)

Bachelorgrad Sosialpedagogikk
Rudolf Steinerhøgskolen i Oslo tilbyr bachelorgrad i sosialpedagogikk. Faget er rettet mot praktisk sosialfaglig arbeid basert på steinerpedagogiske metoder.
[Les mer](#)

FN-konvensjonen ratifisert i Norge
Etter flere års venting ble FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedskutt funksjonsenergi vedtatt av Stortinget 3. juni 2013. Dermed er de viktigste rettighetene blitt lovfestet, som retten til å bo hvor og med hvem du vil bo, retten til undervisning, retten til arbeidssjansetilgang og retten til et kulturliv. Rigmor Skårhus går gjennom de viktigste punktene i konvensjonen, og Johannes Døelger viser til Rudolf Steiners teologiskeimpuls.
[Les mer](#)

Kalender 2014
8 - 9 Fag dager på Sundheimen i Nord-Troms, se program.
6 - 8 helsepedagogiske og sosialpedagogiske arbeider i Norden Norge
Konferens - Die Internationale
6 - 10 Tagung für Heilpädagogik und OMT
Sozialtherapeuten 2014
Goetheumum Domach
21 Helseinstitutt Sosialterapeutisk Forbund
Okt. Lillesand, Oslo
5 - 8 Nordisk Helseinstitutt
NOV. Bergen

Hvordan kan alle få en stemme?
Dette var tema og det store spørsmålet for de nordiske maldagene i Järna 2013. Hvordan kommer de ordene til orde? Hvordan kan vi kommunisere på en slik måte at folk føler seg hørt? Gjennom teater, eurytm, kunstutstilling, foredrag, samtaler, podiumspanel, fikk de tilstedeværende tre dager med svært mange inntrykk.

Dialogos er ansvarlig for produksjon og administrasjon av tidsskriftet LandByLiv som i løpet av 2013 tok navnet LandByLiv. Bladet utgis av Sosialterapeutisk forbund. I løpet av 2013 ble også en ny nettside etablert for forbundet <http://sosialterapi.no>, som Sissel Jenseth i Dialogos var ansvarlig for.

Partnere, medlemmer og medarbeidere 2013

Dialogos er organisert som en medlemsforening med individuelle medlemmer og støtte-medlemmer (virksomheter). Foreningen har to beslutningsorganer: årsmøtet og styret. Dialogos medie- og ressurscenter er dannet som et nettverk av antroposofisk inspirerte virksomheter som er våre partnere. Disse bidrar med et fast beløp årlig til vår virksomhet.

Medlemmer

Medlemskontingent for individuelle medlemmer i foreningen Dialogos har i 2013 har vært 250 kr. For støttemedlemmer har det kostet 1000 kr. Kun individuelle medlemmer har stemmerett ved årsmøtet.

I 2013 hadde foreningen Dialogos hatt:

38 individuelle betalende medlemmer (26 i 2012)

2 institusjonsmedlemmer betalende (2 i 2012)

13 partnere i Dialogos 2013

Rudolf Steinerhøyskolen www.rshoyskolen.no

Eurytmihøyskolen www.eurytmi.no

Steinerskoleforbundet www.steinerskolen.no

Steinerskolens Foreldreforbund www.foreldrene.no

Steinerbarnehageforbundet www.steinerbarnehagene.no

Camphill landsbystiftelsen www.camphill.no

Sosialterapeutisk Forbund inkl tidsskriftet Landsbyliv www.sosialterapi.no

Biologisk-dynamisk Forening www.biodynamisk.no

Sekem Skandinavia www.sekemscandinavia.com

BALDRON www.baldron.no

LiliO Design www.lilio.com

Forum Berle www.forumberle.no

Antroposofisk Selskap i Norge www.antroposofi.no

Medarbeidere

Administrasjonen i Dialogos har fram til september bestått av et halvt årsverk til sammen fordelt mellom *Ingunn Kroken*, daglig leder og ansvarlig for Dialogos Forum og skribentnettverket, og *Sissel Jenseth*, administrasjons- og prosjektansvarlig, har siden september fungert som daglig. Ingunn Kroken søkte og fikk innvilget 2 års permisjon fra 1. september 2013. Sissel Jenseth har fortsatt i sin 25 prosent stilling. I tillegg arbeider hun for Sosialterapeutisk forbund og tidsskriftet LandsByLiv, som i 2013 utgjorde 25 prosent stilling. Administrasjonen har dessuten engasjert to personer i 2013:

Jon Andreas Jenseth, JensethProsjekt, er ansvarlig for den tekniske driften av nettsiden www.dialogos.no

Jon Martin Røed er ansvarlig for Dialogos' årsregnskap, inkludert Landsbyliv (prosjektregnskap), og han foretar lønnsutbetalinger.

Styremedlemmer

Foreningen ledes av et styre på 3-5 medlemmer og opptil to varamedlemmer. Årsmøtet velger styrets leder, nestleder, øvrige styremedlemmer. Styreledervervet har gått på omgang i styret.

Philip Asbjørn Nortvedt, styreleder fra årsmøtet 2013 (valgt inn i styret i 2009). Han har bakgrunn som arkitekt, kunstmaler og coach. Philip arbeider i dag som steinerskolelærer ved Oslo by Steinerskole.

Regine Andersen, nestleder fra årsmøtet 2013, tidligere styreleder. Hun ble valgt inn i styret på stiftelsesmøtet i 2005, som styreleder i 2009. Regine er samfunnsviter og var fram til utgangen av 2013 seniorforsker, spesialisert på internasjonale avtalers innvirkning på forvaltningen av plantegenetiske ressurser i jordbruket. Fra 2013 er hun daglig leder i Oikos – Økologisk Norge. *Sissel Jenseth* (fra 2009) er ansatt i en deltidsstilling i Dialogos. Hun er også styremedlem og deltidsansatt i Antroposofisk Selskap, hvor hun utgir det elektroniske nyhetsbrevet AntroPost. Hun er tilknyttet Sekem Scandinavia, og hun utgir sykkelturnbøker i Norge.

Mathias Bolt Lesniak (fra 2010, varamedlem 2009) driver firmaet LiliO Design, som tilbyr webdesign, særlig blant antroposofiske virksomheter. Han er også aktiv i folkehøgskolen YIP (www.yip.se) og har vært aktiv i Ungdomssekksjonen ved Goetheanum.

Lars Christian Lindstad (fra 2013) arbeider på Oslo By Steinerskole. Har tidligere arbeidet i det Norske Hageselskap. Han har kunnskap som er relevant bl.a. for Dialogos' nye satsning på biodynamisk jordbruk.

Elizabeth Brochfield, varamedlem (fra 2013). Hun arbeider som prosjektleder hos Fylkesmannen i Østfold, Oslo og Akershus med prosjekt om økologisk mat, er medlem av styret i Biologisk-dynamisk Forening og har vært med på å starte Det andre forumet og Den andre kafeen med økologisk mat.

Alexandra Devik ble valgt inn som nytt varamedlem i 2013. Hun har vært med å lage økologisk studenthage på Blindern, vært engasjert i MAJOBØ og opprettelsen av Oslo Kooperativ.

Revisor

Revisor velges på styremøtet for ett år av gangen.

Christina Andersson (siden 2009) er valgt revisor for 2013. Hun er ansatt i Cultura Bank.

Valgkomité

Årsmøtet oppnevner en valgkomité på 2-3 medlemmer som velges for en toårsperiode, men som kan gjenvelges:

Cato Schiøtz (fra 2010), advokat og arrangør av Forum Berle, med i styrene til en rekke antroposofiske virksomheter.

Ellen Spørck Gabriel (fra 2010), arbeider ved Rudolf Steinerskolen på Hovseter, og aktiv i Biologisk-dynamisk Forening gjennom mange år.

Jan Bang (fra 2011), redaktør av Landsbyliv og tidligere Camphillmedarbeider.

Styrets årsberetning

Det er avholdt åtte styremøter i Dialogos i 2013. Årsmøtet ble holdt 29. mai. De enkelte styremedlemmene bidrar med ubetalte oppgaver utover selve styrearbeidet.

Arbeidsmiljø, ytre miljø, likestilling

Til sine møter og som kontoradresse benytter Dialogos lokalene til Antroposofisk Selskap i Norge, Oscars gate 10, 0352 Oslo. Styret anser at arbeidsmiljøet i virksomheten har vært godt. Foreningen har hatt to fast ansatte i deltidsstillinger til 1.9 og kun en ansatt i deltidsstilling etter det. De ansatte har ikke vært utsatt for ulykker eller skader. Sykefraværet har vært minimalt. Staben består av to kvinner, mens to menn arbeider på engasjementsbasis med henholdsvis regnskap og nettside. Styret har i 2013 bestått av 3 kvinner og 3 menn (inkl varamedl). Virksomheten forurensrer ikke det ytre miljøet.

Oscars gate 10 i Homansbyen, Oslo.

Finansiering og økonomisk situasjon

Den noe stramme økonomiske situasjonen i Dialogos har bedret seg noe i løpet av 2013, delvis som resultat av redusert stillingsprosent i Dialogos grunnet Ingunn Krokens permisjon og i tillegg at Dialogos mottok prosjektmidler fra stiftelsen Eir til det biodynamiske fordypnings-temaet.

Fikk ikke skattefradrag fra gaver. Dialogos søkte Skatteetaten om skattefradrag som en frivillig organisasjon like før jul i 2012. Svaret mottok vi i 2013. Dialogos oppfyller ikke skatteloven § 6-50 på flere punkter. Vi må vise til medlemmer fra hele landet, og vi må ha en formulering i vedtektene som viser at vi driver vern av menneskerettighetene. Vi kan søke på nytt når dette eventuelt er kommet i orden. Det er så langt ikke tatt noe initiativ til dette.

Inntektsgrunnlaget i 2013

Dialogos er avhengig av bidrag fra våre partnere, medlemmer, gaver og fond.

Den total inntekten var på **475 171** kr for 2013 fordelt på de ulike bidragsyterne:

Partnere	160 000 kr
Bidrag fra fond	150 000 kr
Enkeltmedlemmer	9 950 kr
Bedriftsmedlemmer	2 000 kr
Gaver og støtte	2 850 kr
Landsbyliv	150 000 kr
Annet	371 kr
Inntekter totalt	475 171 kr

Driftsutgiftene for Dialogos 2013 var totalt på 443 620 kr, hvorav lønnsutgiftene utgjorde ca 335 000 kr og de ordinære driftskostnadene 108 000 kr.

Årsregnskapet viser et overskudd på 31 551 kr. Dette skyldes som nevnt over to forhold; prosjektstøtte fra Stiftelsen Eir og reduksjon på 25 prosent i lønnsutgifter for de siste fire månedene. For 2013 ble også for arbeid vedrørende LandsByLiv utvidet til en 25 % stilling for Sissel Jenseth.

Årsregnskap og fortsatt drift. Etter styrets mening gir årsregnskapet en fullgod beskrivelse av Dialogos' disponeringer og finansielle posisjon ved årets slutt i 2013.

Budsjett for 2014 inneholder en overføring fra 2013 på 25.000 kr fra prosjektmidlene fra Stiftelsen Eir som skal benyttes til arbeid/evt honorarer for bidragsytere i forbindelse med formidling av Kore-database (www.kore.no).

ÅRSREGNSKAP Dialogos medie- og ressurscenter 2013
Oscars gate 10, 0352 Oslo

		Regnskap	Budsjett	Regnskap	Budsjett
	Driftsinntekter	2013	2013	2012	2014
3020	Partnere i Dialogos	160 000	160 000	160 000	160.000
3022	Bedrifts- og støttemedlemmer	2 000	5 000	2 000	5.000
3025	Medlemsinntekter	9 950	8 000	6 700	15.000
3026	Andre gaver	2 850	5 000	7 100	10.000
3030	Inntekt arbeid utført for LandsByLiv	150 000	142 000	75 252	150.000
3120	Støtte fra fond/stiftelser	150 000	80 000	20 000	50.000
3125	Prosjektstøtte	200		0	10.000
3405	Inntekter Teori U	0	20 000	124 800	0
3410	Andre inntekter	171		0	
	Sum inntekter	475 171	420.000	395 852	400.000
	Lønnskostnader				
5010	Lønn og feriepenger adm	275 603		246 530	203.500
	Lønn og feriepenger nettside (LBL, dvs www.sosialterapi.no)	16 800		0	20 000
5410	Arbeidsgiveravgift	41 229		34 760	40 000
5800	Refusjon av sykepenger	0		-1 085	0
5920	Yrkesskadeforsikring	1 349		1 313	2 000
	Sum lønnskostnader	334 981	380.000	281 518	265.000
	Driftskostnader				
6300	Leie lokaler Oscars gt. 10	18 000	18.000	18 000	18 000
6400	Prosjektutgifter	0		3 317	0
6405	Biodyn. Prosjekt	39 159		0	20 000
6410	Teori U	0		89 776	0
6700	Revisjons- og regnskapshonorar	15 750		12 750	13 000
6800	Kontor- og datautgifter, porto	0	4.000	3 156	8 000
6810	Nettside inkl. support	500	2.000	5 230	16 000
6840	Aviser, tidsskrifter, bøker mv.	0		0	0
6860	Interne møter	4 192	4.000	1 159	13 000
6870	Eksterne møter og arrangement	0		17 964	5 000
7130	Reiseutgifter	4 166	4.000	2 960	6 000
7770	Andre driftsutgifter	426		627	1 000
7830	Tap på fordringer	26 446		0	
	Sum driftskostnader	108 639	32 000	154 939	100 000
	Totalt	443 620	412.000	436 457	365 000
	Resultat overskudd (+)	+ 31 551		-40 605	+35 000
	underskudd (-)				

Disponering av årsresultat 2013: Overskuddet foreslås tilført annen egenkapital.

Balanse

Eiendeler	2013	2012
Kundefordringer	50 000	37 696
Til gode fra Landsbyliv for skatt/aga.	17 867	5 682
Cultura 05.25844	58 548	53 255
Cultura 05.58327	3 031	10 250
Bankinnskudd for skattetrekk	21 989	30 089
Sum eiendeler	151 435	136 972

Gjeld og egenkapital		
Leverandørgjeld	0	3 400
Skyldig feriepenger	31 918	26 414
Skyldig offentlige avgifter	13 977	33 169
Annen egenkapital	105 540	73 989
Sum gjeld og egenkapital	151 435	136 972

Underskrift styret i Dialogos:

Phillip Nordtvedt

Regine Andersen

Sissel Jenseth

Lars Chr Lindstad

Mathias Bolt Lesniak